UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Calepinus Ad librum

Calepino, Ambrogio

Venetijs, 1509

A ante G

urn:nbn:de:hbz:466:1-97861

Visual Library

bꝛe:ab oꝛtu cyrenaicaȝ a ſeptētriōe mediterraneo mari īmi
nari. In eaqȝ olim fuiſſe carthaginē Uticā hipponē regiuȝ
ꝛ fluuiū bragadan. Maiorē vō eē q̄ a meridie īcipit ꝛ vſqȝ
ad occaſū ptēdit. Hinc Afric⁹ ca.cū. vt africus vētus q̄ ab
occidēte flat ↄ̄ vulturnū dict⁹ ab africa vbi pmū īcipit Afri
canus a.um. vt gens africana. Et Afer. idē qđ Africanus.
Africane abſolute dicūt panthere que ꝛ varie quoniam id ge
nus in ea regione creberrimum fuit. Plynius Senatuſcon
ſultus fuit ne liceret africanas in italiā aduehere.

A ante G

Agam⁹ p.co. latie đ ſine viro: ſeu ſine vxoꝛ. gamos enī nuptie
Agathos pe.coꝛ. bonus latine dicitur inde đ agatha.
Agalma atis. apud nos indicat ſimulacrū ꝛ laruā ſtatuā.
Aganippe es. ſons boetie a cadmo mōſtrat⁹ muſis ſacer: q̄ſi
valde ab equo formatus αγαμ aganual de hippos equus.
Qui fons potus dictus eſt preſtare facūdiā. Hinc aganip-
pis idis denominatū: ꝛ Aganippeus. a. um. Ouid. li. vi. faſt.
Dicite que fontes aganippidas hippocrenes grata medu-
ſei ſigna tenetis eq̄. Prop. Par aganippee luder docta lyre
Agapet⁹: pe. p. nomē viri ꝛ latie đ. Dilect⁹ ab agapao diligo.
Agar nomen ancille habrae: ꝛ interpretatur aduena. Aqua.
Agareni populi q̄ nūc ſarraceni a Sarra vxoꝛe habrae.
Agaricon. pe. coꝛ. fungus eſt in arboꝛibus naſcens coloꝛe can
dido medicine vim habens. Naſcitur circa boſpoꝛū q̄uis
ꝛ in gallia etiam ciſalpina inueniatur.
Agaſo pe. p. equoꝝ vel aſinoꝛū ductoꝛ. Ply. lib. xxxv. Pinxit
ꝛ in vna tabula. quaqȝ maxime inclaruit agaſonem cum
equo. Liu. Acceptos ab Agaſonibus equos cum rex aſcen
ſurus erat admouebant. Eſt ꝛ agaſo nomen pꝛopꝛium ſer-
ui. Hoꝛa. Si patinam pede lapſus frangat agaſo.
Agathyrſi ppl'i ſcythis vicini vt inquit Hier. Qui multū hn̄t
auri ſine auaritia ſine inuidia. Hoſ. Ply. ſcribit hr̄e capil-
los ceruleos. Un̄ ꝛ picti dn̄r q̄m v̄ſicoloꝛibus: veſtibus in-
duunt. Uir. li. iiii. Creteſqȝ dꝛyopeſqȝ fremunt. pictiqȝ aga
thyrſi. Dicti agathyrſi ab Agathyrſo Herculis filio.
Agathyrſum ſiue agathyrſa ciuitas. De qua Sirius Deſue-
runt agathyrſa magnus geminoqȝ lacone Tyndaris.
Agenealogetos: latine ſine nuptiis dicitur īmo vilis genere.
Agenoꝛ penu. pꝛodu. nomen regis phenicum: ꝛ beli filij. Hic
genuit Taygetam ꝛ europā filias. filios vō cilicē cadmum
ꝛ phenicem. Agenoꝛ etiam dictus fuit Anthenoꝛis filius.
Agelaſtus: latie meſtus ꝛ ſine riſu. Quo nomie dictus ē craſ-
ſus auus craſſi in parthis interēpti quē tradūt ſemel tm̄ in
vita ſua riſiſſe. Quod factū eſt cū vidiſſet aſinum carduos
comedentem: dixiſſetqȝ ob id ſimilem habent labꝛa lactu-
cā. Factuȝ hoc dictūqȝ feſtiuiſſimum riſus ſubſecutus eſt.
q̄m a ασтερнтiкн καi γελαω οθεμ καiαγε.
Agis vel agides lacedemonioꝛum rex λαστος qui cū athe
nienſibus cruentiſſima bella geſſit.
Agylla vrbs tuſcie alias cerete vocata ꝛ Agyllina a nomine
cōditoꝛis: quē Uirgi. lib. viii. ex lydia veniſſe oñdit cū ait.
Haud pcul hic ſaxo īcolit fūdata vetuſto vrbis agylline ſe
des vbi lydia quōdā gēs bello p̄clara iugis īſedit etruſcis.
Ago is grecū eſt αγω. ii. αξω. egi actū multa ſignificat. Nā
agere eſt operari. Plau. in Am. Dū hec agunt. Uir. li. iij. Al
pheum fama eſt huc elidis annē occultas egiſſe vias: ppꝛie
tamē ad animū refertur. Unde de rep. dicimus agere quia
vt inquit Uar. in huiuſmodi re eſt cura animi. Quandoqȝ
agere ē inducere ſeu īpellere. Lac. lib. vj. Tres ſunt affectus
qui homines in oīa facinoꝛa p̄cipites agāt: ira: cupiditas: li
bido. Quādoqȝ audire. Teren. in An. Hoccine agis annō:
ideſt audis vt exponit Dona. Sic Plau. Uos agite ſpecta-
toꝛes. Quādoqȝ ducere viuere. Ter. in An. pꝛimū hec pudi
ce vitā parce: ac duriter agebat lana tela victum q̄ritans.
Quādoqȝ Dicere. Idē ī adel. Sȝ eſt ne hic ipſi⁹ de quo age-
bā. Quādoqȝ pnūciare. Cic. de op. genere dicē. Diſerti de-
foꝛmitate agēdi multi īfantes putati ſūt: vt iaȝ nō ſine cā De
moſthenes tribuerit p̄mas ꝛ ſecūdas ꝛ tertias ptes actiōi.
Quādoqȝ cogitare. Uir. Id q̄deȝ ago ꝛ tacitus lycida me-
cū ipſe voluto. Quādoqȝ effingere: vt Ago ſtultū. i. fingo ſi
ue rep̄ſento me ſtultū. Un̄ actoꝛes comediaꝝ dn̄r q̄ diuer-
ſoꝝ hoīum geſt⁹ agūt in ſcena. Quādoqȝ ire: vt nud⁹ ago.
Pōpo. mella. Exercēt bellādo aīos coꝛpoꝛa ad cōſuetudi-
nē laboꝝ maxime ad frigoꝛa nudi agūt anteq̄ȝ puberes ſint
Idē paulopoſt. Lino alij veſtiūt aut lanis q̄s duxim⁹ ſylue
ferūt hyrūdinū. Alij auiū ferarūqȝ pellib⁹ ps nudi agūt: ps
tātū obſcena velāt. Ual. max. ſic locutus eſt ſȝ nō in eo ſen-
ſu. Expediri volui an ſcires cōſul agere. i. fungi ↄſulis offō.
Idē Pub. Rutil. nō Publican⁹ in Sicilia egit ſȝ opas pu-
blicanis dedit. Cū actō vō frequēti⁹. Un̄ dicim⁹ Agit publi
canū. Agit ſenatoꝛē Agit amicū p eo qđ ē facit offm̄ publi-
cani ſenatoꝛis ꝛ amicū. Hoꝛa. Letū agit cōuiuā. Et ſubau-
dit ſe. Qđ Uir. poſuit. Ecce gubernatoꝛ ſeſe palinur⁹ age-
bat. Eſt q̄n agere ſignificat extēdere poꝛrigere: vt vera glo
ria radices agit atqȝ ēt poꝛrigit. Itē ſurſuȝ ducere ab imo
pectoꝛe. Un̄ ꝛ p moꝛi vſurpatū eſt addendo aīam. Seneca
epl'a. xxvj. Quid egeris tūc appebit cū aīam ages. Itē agita
re. Plau. Edepol eā agā verberib⁹ Uir. Pꝛodigijs actis
celeſtib⁹ oſſa piabūt. Itē tractare. Mar. ſemp agis cās. Ali
q̄n ↄſtruit cū p̄poſitiōe. Ci. in Lel. Cū. n. ſepe mecū ageres
vt de amicitia aliq̄d ſcriberē. Et nō agit de pecūia ſȝ de ca
pite. Agis mecū tabellis obſignatis. dr̄ q̄n q̄ſpiā diuerſa di
cit ab is que alias appꝛobauit. Tūc. n. ſolem⁹ tabulas illius
manu ſcriptas obſignataſqȝ pferre ad coarguēdū q̄b⁹ cōti
net q̄d alio tp̄e ſenſerit. Qđ ē cōuincis me teſtimonio lr̄aꝝ
meaꝝ. Itē ſuccedere ſiue in bona cōditione eſſe: aut mala.
Ual. max. Bene egiſſēt athenīēſes cū Melciade: ſi eū poſt
trecēta milia pſaꝝ Maratōe deuicta in exiliū ptin⁹ miſiſ-
ſent. Frequēti⁹ p impſonale vtimur hoc mō bn̄ meli⁹ opti
me tecū agit. Male mecū actū ē. ꝛ peius peſſimeqȝ cū illo.
Ci. Cū illo vero q̄s neſcit actū eſſe p̄clare: mecū incōmodi⁹
Sed cū dicim⁹ actū ē. Res acta eſt. ſemp in malā ptē ſumi-
tur: vt actū eſt de rep. i. extīcta ē res mea tua illi⁹ acta eſt. i.
abſumpta ſiue depdita: ſiue elapſa ē. Ter. in heau. Unaȝ ei
cenā atqȝ eius comitib⁹ dedi. Quod ſi iterū mihi ſit danda
actū ſiet. Idē acta hec res ē perij. Actū agere pūerbiū ē qđ
in ſūma reꝝ deſperatiōe ponit. i. nihil agere. Ideȝ in phoꝛ.
Actū aūt ne agas. Quod. n. iure ſel' iudicatū fuerit reſcindi
ꝛ iterū agi nō pōt. Ponit interdū agere pꝛo vertere. Uir.
Ipſe ter adducta circū caput egit arena. p Urgere perſeq̄.
Idē. Paſtoꝛ agens telis. Pꝛo. Iurgari. Ci. Perinde ac ſi
furti cuȝ eo egiſſet. Pꝛo. Regere. Uir. Tros tyriuſqȝ mihi
nullo diſcrimine agetur. Pꝛo antepellere. vt ꝛ potū paſtas
age tytire. Pꝛo vehere pducere. Uar. Nō hos pactolus au
reas vndas agēs eriperet vnq̄ȝ e miſeris. foꝛas pellere fuga
re vt mēbꝛis agit atra venena. Pꝛo repēder ꝛ hoc dūtaxat
verbis oñdere id habuiſſe gratū. Nā gratias habere eſt in
animo cū memoꝛē accepti bn̄ficij mētē aīumqȝ habeo ꝛ in
uicē gratificādi volūtatē. Referre eſt v̄bis ſȝ reddere gr̄as
eſt facto vt ſi a me ſubleuat⁹ aliquo bn̄ficio viciſſiqȝ aliquo
mō ne ſubleuaueris: gr̄as retuliſti reddidiſtiqȝ. ꝛ lȝ Seneca
nolit malas gr̄as referri poſſe: ſȝ reddi. Ci. tm̄ ī Sal. ait. Nā
q̄ ista īuſitata rabie in vxoꝛē ꝛ filiā meā īuaſiſti: q̄ ſe facili⁹
muliēs abſtinuerūt a viris: q̄ȝ tu vir a viris ſatis docte ac
pite feciſti. Nō. n. ſpaſti me mutuā tibi gr̄aȝ relatuꝝ vt vi-
ciſſim tuos cōpellarē. Referre tm̄ hic v̄bo ēt dr̄ nō ſolū ſcō.
Referre igr̄ gr̄aȝ tā in malū q̄ȝ in bonū dr̄: cū ſit ſcō bn̄ficiū
aut iniuriā acceptā cōpēſare. Rectiuſqȝ huic verbo gr̄aȝ q̄ȝ
gr̄as iūgim⁹: cū hr̄e aut agere gr̄as nō gr̄am dicam⁹. Liui.
Satiatus tādeȝ cōplexu filij. Renūciate inquit gratias regi
me agere referre gratiā aliā nūc nō poſſe: q̄ȝ vt ſuadeā non
ante in aciē deſcendat q̄ȝ in caſtra me reddiſſe audierit. Ci.
Cui pꝛo me ſenatus gr̄as agēdas putauit ego a me gr̄aȝ re-
ferendam non puteȝ. Reſpōdere quoqȝ officijs eſt ſatiſfa-
cere gratiaſqȝ referre. Plau. Ci. Immoꝛtales tibi ago grati
as: agāqȝ dū viuā. Nā relaturuȝ me affirmare non poſſum
Tantis enī tuis officijs non videoꝛ mihi reſpondere poſſe.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Preterea agere pertinet ad oēs actꝰ humanos. Nā q̄ ſedet: q̄ ſtat q̄ cogitat: q̄ iacet: q̄ moꝛit̄ aliq̄d agere dr̄: ita vt nullus q̄ mō viuat eē vnq̄ꝫ poſſit ſine actiōe. Quippe viuere agere eſt: vn̄ ⁊ vitā agere dicimus. Cōponit̄ Ago cū ad vt Adigo cū ab vt Abigo: cū am vt Ambigo: Con vt cogo. circum vt Circūago. qd̄ eſt circūduco. De vt Dego. Ex vt exigo. Per vt perago. Pro vt ꝓdigo. re vt Redigo. Sub vt Subigo a quo fit Proſubigo. Trās vt Trāſigo. Sūt ēt q̄ putēt caſtigo: mitigo: leuigo: litigo: ⁊ nego cōpoſita eſſe cū ago vt ſit caſtigo caſte ago. mitigo mite ago. leuigo leue ago. i. planū fuſtigo fuſte ago. litigo. lite ago. Sed cum ſint prime coniugationis habeantqꝫ i productam non videntur compoſita. Ab ago ſunt actoꝛ: actio actus. a. um: ⁊ actus us.

Agere reum: eſt accuſare: peragere reum: eſt condennare.

Agere foꝛum: eſt iura reddere ⁊ cauſas audire.

Agere cum populo: eſt populum rogare vt ſuffragijs ſuis q̄d iubeat aut vetet.

Age aduerbiū adhoꝛtātis ſinglarē numeꝝ deſyderat. Agite pluralē. Agedū vtrūqꝫ. Quintil. Agedū ſi videt̄ extra poꝛtas pꝛoſpicite. Proper. Nos agedū. Dicimus ⁊ Agiteduꝫ ſꝫ in plurali ſemper Liui. li. vij. Agitedum ite mecum.

Agito as. pe. coꝛ. crebro facio. Salu. Ita varię per oēm exercitum lętitia męroꝛ luctus atqꝫ gaudia agitabāt̄. Et agitare ſtimulare cōpellere. quo pacto agi ſolēt eq̄ cū eos calcaribꝰ vꝛgemus. Plau. Nā iā agitabo quadrupedē calcari. Iteꝫ Obſeruare. Uir. li. ij. Geo. Ipſe dies agitat feſtos. Itē perturbare moleſtare. Sal. remp. agitauere honeſtis cū noibꝰ alij ſicuti populi iura defenderēt. Pla. in Cur. Tū te igitur moꝛbꝰ agitat epatarius. Itē ſectari ſeu ſectādo interdum pulſare. Uir. li. j. Geo. Sępe oleo tardi coſtas agitatoꝛ aſelli vilibus aut onerat pomis. Itē inſectari qd̄ vernacula lingua dicimꝰ dar la caza. Ci. li. iij. offi. Sūt ne igit̄ inſidię tendere plagas ēt ſi excitaturus nō ſis nec agitaturꝰ. Ipſe. eni fere nullo inſequente ſępe incidūt. Itē exercetare Lact. Niſi virtꝰ agitet̄ ꝑficimꝰ parū. Itē cōtinuo ducere ſeu facere. Salu. Iā tū vita hoīuꝫ agitabat̄ ſine cupiditate. Itē Cruciare: vt apd̄ eūdē Agitabat̄ magis Magiſqꝫ ī dies feroꝛ aīus īopia rei familiaris ⁊ cōſciētia ſcelerū. Itē ſępe adminiſtrare: Sal. in pace vō bn̄ficijs magiſqꝫ metu impiū agitabant. Itē ſępe ꝯſyderare: cogitare recogitareqꝫ. Idē. Sꝫ ea que mētē agitaui oēs iā antea audiſtis. Ter. ī phoꝛ. Ego quoqꝫ id q̄dē agitās mecū ſedulo īueni vt opinoꝛ remedium huic rei Itē. Sollicitare. Sal. Minari īterdū ferro niſi obnoxia foꝛet: Poſtremo ferociꝰ agitare q̄ꝫ ſolebat. Itē ſępe oñdere Idē. Ciceronem ad cęlum tollere velnti ſuitute erepta gaudium ⁊ letitiam agitabat: Huius compoſitum eſt exagito.

Agea pe. ꝓ. via in naui dicta q̄ꝛ in ea maximęquęqꝫ res agi ſoleant. Ennius. Multa foꝛo ponens ageaqꝫ longa repletur foꝛi ſoꝛoꝛum dicuntur etiam.

Agyia ꝑ. y. ſequēte i latina dr̄ via. Un̄ fit Aegyęus. Quo noīe dictꝰ ē Apollo. q̄ꝛ ī vijs publicis ſolebāt ſacrificare apollini

Agelas pe. coꝛ. nomē ſtatuarij generoſi: ⁊ polycleti magr̄i.

Ager ab ago is. q̄ꝛ in eo aliq̄d agat̄: vel vt Do. inquit: q̄ꝛ in eo multa ſunt agenda Quīt. autē lib. j. ſcribit gręcum eſſe. Nā αγρος latine rus dici poteſt. Significatqꝫ ager quandoqꝫ circūiectū territoꝛiū alicuius vꝛbis ſeu ꝓuincie. Sal̄. Reliquos Catilina ꝑ mōtes aſperos in agrū piſtoꝛiēſem abducit. Un̄ dicimꝰ ager cāpanus: ager bꝛixianus. Et includit in ſe nemoꝛa ſaltus paſcua lacus flumina ⁊ oīa q̄ in territoꝛio illo ſūt. Quādoqꝫ ſig̃t ꝑtē q̄ꝫdā ipſius territoꝛij vꝛbis q̄ ꝑua tim ab aliquo poſſidet̄: quā ēt poſſeſſionē dicere ſolemꝰ: vt cū dicimꝰ. Hic emit vnā pulchrā poſſeſſionē. Et eē vr̄ rus ī quo ⁊ domus ⁊ oīa que in agro ſūt generaliter cōtinent̄. i. que ꝑ captu ipſius partis eē pn̄t. Et ſic agrum puto ſig̃care rus. Un̄ Ter. ī Eu. Ex meo ꝓpiquo rure hoc capio cōmodi. Et ſeq̄t̄. Neqꝫ agri: neqꝫ vꝛbis odiū me vnq̄ꝫ ꝑcipit. Ubi ſacietas cępit fieri: cōmuto locū. Idē in Heau. agrū in his regiōibus meliorē neqꝫ ꝑtij maioꝛis nemo hꝫ. Et paulopoſt Talēta duodeciꝫ coegi: hūc mercatꝰ ſū: h̄ me exerceo: Ex his īuit̄ ſub agri noīe ⁊ domū ⁊ oīa alia q̄ i agro ꝯtinēt̄ ꝯphēdi. idēqꝫ eē agrū rus ⁊ poſſeſſiōeꝫ. Notādū tn̄ q̄ꝛ nec rus nec ager villa ē: ſꝫ villa ī rure: ſiue agro dꝫ eē. Qn̄qꝫ ager ſig̃t locū in rure quē colimꝰ ſiue arādo ſiue ꝯſerēdo ⁊ ſinglarē pluraleqꝫ nūerū hēt Col. li. j. Nā vbi ſedulo colit̄ ager plerūqꝫ cōpēdiū nūq̄ꝫ niſi ſi cęli maioꝛ vis aut ꝑdonis īceſſit detrimētū affert. Liu. li. iiij. Peſtilētē annū iopia frugū neglecto cultu agroꝝ vt plęrūqꝫ fit excepit. Interdū tn̄ ager dr̄ cāpus q̄a vt ait Uar. ꝑmū ex agro plano fructus capiebant Eſt āt cāpꝰ planities terrę ampla ⁊ grādis. Locus vō anguſtioꝛ area vocatur. Interdum dicitur fundus q̄ꝛ pecudum ⁊ pecunię videbatur eſſe fundamentum.

Agellus diminutiuū ſig̃t paruū agrū: Ter. ī adel. Agelli eſt hic ſub vꝛbe paulū qd̄ locitas foꝛis huic demꝰ q̄ fruat̄. Hic ſit aliō diminutiuū agellulꝰ. Amb. Qui fidei exercet militiā ab oī vſu negociatiōis abſtinere dꝫ agelluli ſui ꝯtentꝰ fructibꝰ

Agrarius ij. q̄ agros poſſidet. Ci. in phil. Nū rurſus repꝛobos decoꝛiabit: num ſollicitabit. rurſus agrarios: Agrarius a Liuio etiam dicitur ſuffragatoꝛ legis agrarię.

Agrarius a. um quod ad agros ꝑtinet: vt lex agraria. Liu. lib. ij. Tum pꝛimum lex agraria pꝛomulgata eſt.

Agripetę pe. coꝛ. qui petunt ex agrorum diuiſione poꝛtionem quę viritim dabatur.

Agreſte dr̄ qd̄ ruſticū eſt ⁊ ad agros ꝑtinet. Un̄ Agreſte vocamꝰ qd̄ ī agris nō in hoꝛtis naſcit̄. Uirgiliꝰ. Cūcta tibi cererē pubes agreſtis adoꝛet. Idē Dicēduꝫ ⁊ quę ſint duris agreſtibꝰ arma. Itē agreſtis dr̄ q̄ ſilueſtrē vitā agit ⁊ ferā ſicut apud gręcos dicitur ferꝰ. Un̄ ī compoſitione Onager dictus eſt aſinus ferus.

Agricola pe. coꝛ. qui agri cultoꝛ eſt. Idē agriculatoꝛ dicitur.

Agger eris. ꝑ duplex gg. maſ. generis: ſignificat ꝓꝑe lapidum aut terrę coaceruationē q̄ facto vallo ꝓpiꝰ ponit̄. Impꝛoꝑe dr̄ cuiuſlibꝫ rei coaceruatio vn̄ foſſę aut valles īpleri pn̄t. Quin ⁊ muros ⁊ munimēta aggerē dici voluit. Ser. Uir. Quin ītrāt poꝛtas atqꝫ ipſis ꝓlia miſcēt aggeribus Et agger dr̄ media vię eminentia ex aggeratis lapidibus ſtrata. Idē. Qualis ſępe vię depꝛęnſus in aggere ſerpens.

Aggero as. pe. coꝛ. ſig̃t accumulo. Col. Oēs arboꝛes fructiferę circūfoſſę aggerare debēt: Amb. Eteni dū augere opes aggerare pecunias: occupare terras poſſeſſionibus cupimus: ꝓſtare diuitijs: iuſtitię foꝛmā exuimus. Hinc fiūt cōpoſita Adaggero. Col. lib. vj. Deīde terrā circa arboꝛē adaggerato vſqꝫ ad ipm̄ inſitū. Exaggero vehementer aggero: ⁊ per tranſlationē augumēto extolloue ſig̃t. Aug. lib. iiij. ciui. dei. Quid ſi cōmemoꝛare voluiſſeꝫ ⁊ exaggerare illa mala nō q̄ ſibi īuicē hoīes faciūt: ſicut ſūt vaſtatiōes euerſiōeſqꝫ bellātiū: ſꝫ q̄ ex ipſiꝰ mūdi elemētis terrenis accidūt rebus.

Aggero is. pe. coꝛ. ſſi. ſtū. iuxta gero. Amb. li. j. offi. Fouēt ociū aſtutia ⁊ impꝛobitate aggerunt diuitiarū aceruos: ſed exoluent ſeram licet nequitię ſuę pęnam.

Agilis pe. coꝛ. leuis dexter q̄ ſe facile agit: vel ꝓnus aut volūtarius eſt ad agendū. Hoꝛ. Oderūt hilarē triſtes: triſtēqꝫ iocoſi ſedatū celeres: agilē nauūqꝫ remiſſi. Col. Symmachus malo inq̄t vniꝰ agilē īduſtriā q̄ꝫ decē hoīum negligentem ⁊ tardā operā. Hinc agilitas dexteritas coꝛpis celeritas. Col. lib. j. Eiuſdem agilitatis hō frugi melius q̄ꝫ neq̄ꝫ faciet.

Agina pe. pꝛo. Eſt in qua īſeritur ſcapus trutinę. i. in quo trutina agitur ⁊ vertitur ab agendo dicta.

Aginoꝛ pe. pꝛo. vilia negocioꝛ. Aginatoꝛ q̄ paruo lucro mouet̄

Aglutino as. pe. coꝛ. ad aliquid glutino copulo. Pla. ī aul. Ita mihi ad malum malę res plane ſe agglutinant.

Aggrauo as. pe. coꝛ. valde onero: vl̄ valde grauis ſum. A quo aggrauaſco quod eſt valde grauis fio.

Aggrego as. pe. coꝛ. Uide in dictione abgrego.

Aglyphos pe. coꝛ. latīe nō ſculptꝰ. Nā α ſine γλυφό ſculpo.

Agnati pe. pꝛo. dn̄r q̄ per virilis ſexus ꝑſonas cognatione cōiuncti ſunt: q̄ſi a patre congeniti. inq̄t Caius iurecon. veluti frater eodem patre natus filius fratris nepoſue ex eo inter agnatos ⁊ cognatos hoc intereſt qd̄ in agnatis ꝯtinent̄ co-

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

gnati: in cognatis nō vtiqʒ agnati: vtputa. Frater pr̄is .i. patruus ē agnatꝰ ⁊ cognatꝰ. Mr̄is vō frater .i. auunculus cognatꝰ ē ſʒ nō agnatꝰ. Gētilitas vō ⁊ agnationē ⁊ cognatiōeʒ cōplectit̄. Agnatū ēt dicimꝰ q̄cq̄d vltra debitū natū eſt. Vñ agnaſcētia ⁊ agnata mēbra appellāt̄ q̄ abūdāt. Ply. mēbra aīalibꝰ agnata iutilia ſūt ſicut ſextus hoī ſemper digitus.

Agnomen pe. p. dr̄ ab agnatione in qua quis natus eſt.

Agnoſco ex adnoſco. ſʒ d. euphōie cā mutat̄ ī g. licet annomino ꝑ duplex nn. ſcribat̄. Et agnoſcere q̄dē dr̄ de ꝓpinq̄s et ſanguine ꝯiūctis: vt Vir. agnoſcitqʒ ſuos: letuſqʒ ad menia ducit. De h̄ ēt in dictiōe cognoſco. ab γνωω .u. γνώσω.

Agmen ſigt̄ multitudinē. Vir. vocat agmina ſeua ſoror. Interdum ordinatā multitudinē vt eſt exercitus īcedentis: vt longum per valles paſcitur agmen interdum impetum: vt apud eundem. Et leui fluit agmine tybris.

Aggredior ad aliquē gradior. Et hoc q̄n̄qʒ amice. Plau. ī aſi. Etiā tu here iſtunc amoue abſte: atqʒ me aggredere. Q̄n̄qʒ hoſtilr̄: vt ſit aggredi īuadere. Salu. Ex lateribꝰ ceteros aggredit̄. Juſtinꝰ. Quos ex iprouiſo aggreſſus facile fudit. Eſt enī aggredi gradatī ire ⁊ cū īſidiis ꝓpriū gladiatoꝝ q̄ gradatim eunt ad dimicādū. Fit ēt q̄n̄qʒ aggreſſio v̄bis. Vir. Talibꝰ aggredit̄ venerē ſaturnia dictis. Aliq̄n aggredi ponit̄ ꝓ īcipe. Lac. li. v. Oēs tñ illō arguebāt q̄ illo potiſſimuʒ tp̄s id opis eēt aggreſſus quo furebat odioſa crudelitas. Aliq̄n ꝓ tētare. Sal. ī Jug. Oēs aſpitates ſupuadere naturā ēt loci vincere aggredit̄. Sciēdū ē q̄ hec v̄ba. Aggredior adorior alloquor ⁊ ſilia ad ꝓpoſitiōe eis adiūcta cū actō ſolo elegātiꝰ ponūt̄ q̄ſi ſimplicia eoꝝ actō ad ꝓpoſita iūgant̄: vt aggredior hoīem: nō gradior ad hoīeʒ. Dicimꝰ ēt aggredior te dictis: q̄ſi cū calliditate. Virg. Talibꝰ aggredit̄ dictis.

Agrigentū: vrbs Sicilie. vnde Empedocles ph̄s: ⁊ phalaris tyrannorum ſeuiſſimus originem duxerunt. Hinc agrigentinus a. um. pe. pro. vt tyrannus agrigentinus.

Agripinēſis colonia dcā ē ab agripina Neronis mr̄e: q̄ vt viʒ ſuā extremis quoqʒ natiōibꝰ oñtaret ī oppidū vbioꝝ q̄ ſūt in Germania inferiore in quo genita erat coloniā deduxit.

Agrippe ſeu Aegrippe ab egro ptu vt docet Gel. dñr quoꝝ in naſcēdo nō caput: ſʒ pedes p̄mi extiterūt q̄ partꝰ difficillimꝰ ⁊ egerrimus habet̄ ab egritudine ⁊ pedibꝰ appellati. Cōſixos āt pueros eē ī vtero. Varro ſcribit capite īſimo nixos: ſurſuʒ pedibꝰ elatis nō vt hoīs natura ē: ſʒ vt arboris. Nā pedes cruraqʒ arboris appellāt ramos: caput ſtirpē atqʒ radicē. Q̄n inq̄t ꝯ naturā forte ꝯuerſi ī pedes brachiiſqʒ plerūqʒ deductis retineri ſolēt: egrius tūc mulieres enitunt̄.

Agrios latine dicitur agreſtis: ferox īmitis.

Agnus. Vide infra in aſpirandis ἁγνός purus caſtus: inde chriſtus agnus dei dr̄: eſt ēt arbuſcula qua vie oēs ornabātur athenis in feſto palladis dicta aūt ab a priuatiua ⁊ γεννάω genero quoniam inducit caſtitatem.

Agogus pe. pro. latine dicitur ductor: dux vie ἀγωγός ἀπὸ τοῦ ἄγειν ὃ πολλὰ σημαίνει.

Agolū pe. cor. paſtoralis baculus quo pecudes aguntur.

Agon locus certaminis rome q̄ Circus flaminius dicebat̄: ⁊ plerūqʒ ponit̄ ꝓ ipo certamie: q̄n̄qʒ ēt ꝓ ſtudio. Eſt ⁊ agon victimarii v̄bū ꝓ agone. Oui. li. j. fa. Qui callido ſtrictos tincturꝰ ſanguie cultros: ſp agat ne rogat: nec niſi iuſſus agit: ⁊ Sene. li. iij. ꝯtrouerſiaꝝ. Carnifex manū tollat deīde reſpiciat ad patrem ⁊ dicat agon. Qd̄ fieri ſolet victimis.

Agonia pe. cor. orū. ⁊ agonalia orū vel ium. Ludi q̄ fiebāt in honorē agonii dei ab ἀ ſine γωνία angulus: q̄r locꝰ ī quo hmōi ludi fiebāt erat ſine angulo. Oui. li. j. faſ. ⁊ prius antiquus dicebat agonia ſermo. Sunt q̄ agonia dicta velint ſacrificia: q̄ fiebāt in mōte: q̄m agones mōtes vocitarēt. Vñ mons Quirinalis agonꝰ: ⁊ collina porta agonēſis ē appellata ſed ēt ἀγωνία timor ſollicitudo concertatio vt Jſocrates in auagora ⁊ ἀγονία ſterilitas quedam parien.

Agonia. e. pe. cor. hoſtia que īmolabat̄. Antiq̄ enī agonias ab agendo hoſtias vocabant. Rurſus agonia accipitur pro timore ⁊ ſollicitudine que mentē vexat: vt in euāgelio. Et factus in agonia prolixius orabat.

Agonius dicebatur deus qui preſideret rebus gerendis. Et agonius dies erat quo rex agoniam hoſtiam īmolabat. Et agonius moleſtiam inferens dicitur.

Agoniſma atis. certamen: vt de diuo Anaſtaſio legitur. Suū agoniſma gratanter ſuſcepit. Proprie tamē palma ſeu premium agoniſma dicitur.

Agoniſta q̄ ī agōe ꝯtēdit. Grece ἀγωνιςής dr̄ certator pugil.

Agoniſticus a. um. certatorius: quod ad agonem ptinet. Aug. in pſal. interpretatione. Agoniſtica iſta vana ⁊ ludicra non debet affectare chriſtianus.

Agonotheta pe. cor. munerarius: q̄ſi agonis diſpoſitor ſeu p̄fectus: q̄ p̄miū certantibꝰ in quolibet ludoꝝ genere ꝓponit: q̄lis Aeneas apō Virg. Cōponit̄ enī ſic ἀγῶνα γῶνος certamē ⁊ τεθεὶς τέτευθος poſitus diſpoſitor. Aug. Non audis athletā dñi ab agonotheta petentē adiutorium pugne. Hie. Jſte agonotheta non propterea nos pugnare voluit: vt nos poſſit benedicere.

Agonizo pe. pro. neu. ⁊ Agonizor depo. ſigt̄ dimico contendo. Hier. in eccle. Agonizare ꝓ aīa tua ꝓ iuſtitia. Cyprianus ad Moyſen. Oīs qui agonizatur in oībus continens eſt.

Agoranomꝰ pe. cor. apud Plau. edilē ſigt̄ q̄ in Cap. ait. Euge edictiones edilitias hic q̄dē hʒ: mirūqʒ adeo eſt niſi hūc fecerūt ſibi etoli agoranomū. Dictꝰ agoranomꝰ a foro rex venaliū cui regulā p̄ſcribit: ſʒ ſi grecā liguā audire volumꝰ aliud ſigt̄: quoniā ἀγορὰ καὶ ἀγορεύω τὸ φθέγγομαι καὶ ἀπὸ τοῦ νέμειν νόμος q̄ſi qui fori ius haberet.

Agoreus a. noſtris nūdinarius vilia emens ab agorazo emo. Hora. Daunie defende decus camene lenis agoree. Agora enī forū venaliū dr̄ qd̄ etiā pro concione: pro pretio rei pro re vendita: ⁊ pro foro iudiciali quādoqʒ ponitur.

Agrapus pe. cor. latine non ſcriptus dicitur.

Agrrini: ſiue Agyrinenſes dicti ſunt populi ab vrbe Agyrio: ſiue agurio.

A ante H

Abenus. a. um. idē qd̄ ereus. Virg. Et luce coruſcus abena.

A ante J

Aio is. it. aiebā as. at. Ai aiſti ait. aimus ſtis. Aug. Vos adiiciētes in malo aiſtis. Plau. in aſi. Me vince vnū ex oībus atqʒ illā amare aiebas. Neuius. Vel ai. vel nega. Ci. de fi. bo. Quaſi ego id curem q̄ ille aiat aut neget.

Aius deus a romanis dictus eſt ab eo q̄ aiebat. Nā olim Rome audita vox eſt ſilētio noctis clarior humana voce: que iuberet magiſtratibus nunciari gallos aduentare: ⁊ vt prouiderēt ne roma a gallis caperet̄: ex eo dictus ē deus Aius. loquens ſicut docet. Ci. lib. ij. de diui.

A ante L

Ala. q̄ aues volāt. A cuiꝰ ſilitudine ala ēt dr̄ locus ille ꝯcauus ſubter brachiuʒ ī hoīe q̄a ī eo pili q̄ſi pēne naſcūt̄. Ply. li. xi. Elephas tñ ſub armis duas. ſ. mām̄as: nec ī pectore ſʒ citra in alis occultas. Hic hircinꝰ odor ille ꝯcipit̄: ꝓprie tñ vocat̄ axilla: a q̄ ſit ala. Cōtra Priſ. q̄ vult axillā ꝑ diminutiōeʒ fieri ab ala ⁊ maxillā a mala. Ciceronis hec ſūt v̄ba. Quinetiā v̄ba ſepe ꝯhūt̄ nō vſus cā ſʒ auriū. Q̄uo āt veſter axilla ala factꝰ eſt niſi fuga lr̄e vaſtioris: quā lr̄aʒ ēt e maxillis ⁊ axillis ⁊ vexillo ⁊ pauxillo ꝯſuetudo elegās latini ſermonis euellit. Sʒ hoc nomē q̄dā aſpirant. Dr̄ ⁊ aſella: vt in ſacris lr̄is. Abſcōdit piger manū ſub aſella. Preterea ala dicta ē eq̄tuʒ turma: q̄ pedites tegat alaꝝ vice. Nā in eq̄tū ordinibus circū legiones dextra ſiniſtraqʒ tanq̄ȝ ale auiū corporibus locabant̄. Virg. lib. iiij. Dū trepidant ale: ſaltuſqʒ indagine cingunt. Jnde dicti ſunt equites alares vel alarii.

Alarius. a. um. qd̄ eſt ale eq̄tū turme. Vñ alarii equites.

Alatus. a. um. ab ala auium quod habet alas. Allatus vō per duplex. ll. apportatus.

Alauda auis: que olim. Galerita vocabat̄. q̄r apicē hʒ. h̄ ē plu-

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN